

ALO Duaal is hét antwoord op het tekort aan LO-docenten

Onderwijs en werkveld slaan handen ineen

In september 2025 gaat hij van start: Fontys' splinternieuwe opleidingsvariant ALO Duaal. Het is een uitkomst voor student-werknemers die in 2 tot 4 jaar hun eerstegraads bevoegdheid leraar lichamelijke opvoeding willen halen. En het is een echt antwoord op de enorme vraag vanuit het werkveld naar meer bevoegde LO-docenten. ALO Duaal laat zien dat het werkt als onderwijs en werkveld de handen ineenslaan. | Paul Welling

Met ALO Duaal wordt werken en leren gecombineerd. Bovendien kan de opleiding onder bepaalde voorwaarden in twee jaar worden afgerond. Volgens Ben Maas, Fontys' projectleider ALO Duaal, is dit voor vier doelgroepen heel interessant: "Afgestudeerde studenten van het CIOS of mbo4 Sport en Bewegen kunnen direct gaan werken en ondertussen hun lesbevoegdheid halen. Dit vergroot hun carrièrekansen. Er zijn ook veel mbo4-afgestudeerden die al langer op een school of elders in een bewegingsfunctie werkzaam zijn en vaak al, zij het onbevoegd, voor de klas staan. Met ALO Duaal kunnen zij blijven werken terwijl ze hun

bevoegdheid halen. Ook voor afgestudeerde hbo'ers Sportkunde is het duale traject de kortst mogelijke route naar een onderwijsbevoegdheid. En tot slot zijn er veel zij-instromers die een passie voor bewegen hebben en hierin graag willen lesgeven. Mensen in deze doelgroepen werken vaak al en hebben ervaring in bewegingsfuncties of educatieve omgevingen. Zij hebben een salaris nodig voor gezin en hypotheek en willen graag in een klas met gelijkgestemden terechtkomen. Voor hen is ALO Duaal ideaal."

Tekort

Voor werkgevers is de nieuwe duale opleiding iets waar zij al jaren reikhalzend naar uitkijken, zegt

teamcoördinator Onderwijs Sjoerd Rietjens van de Zuid-Limburgse sportstimuleringsorganisatie Ecsplore. Ecsplore heeft al jaren een partnership met Fontys Sportkunde en was nauw betrokken bij de totstandkoming van ALO Duaal. "In het hele onderwijs is een groot tekort aan gymleraren", aldus Rietjens. "Wij hebben als regionaal sportbedrijf een pool van leraren Lichamelijke Opvoeding die we uitzenden naar scholen die deze zelf niet in dienst hebben. Vaak is zo'n docent op meerdere scholen actief. Wij zien dat er door het tekort steeds vaker onbevoegde docenten voor de klas staan. Dit zijn bijvoorbeeld mensen met een CIOS- of Sportkunde-diploma. Zij zijn meestal wel bekwaam om les te geven, maar niet bevoegd. En hoewel de onderwijsinspectie het gebruik van onbevoegde leerkrachten onder voorwaarden toestaat, omdat kinderen anders een minder kwalitatieve gymles zouden krijgen, willen werkgevers het liefst een bevoegd docent. En zo moet het ook zijn. Enerzijds vanwege de aansprakelijkheid, maar ook omdat een ALO-student echt voor het onderwijs wordt opgeleid, terwijl het lesgeven bij andere opleidingen soms slechts een module is. Door de combinatie van werken en leren zien werkgevers ALO Duaal als een echte oplossing voor bekwame bewegingsprofessionals die alsnog hun lesbevoegdheid willen halen. Zo voorkom je dat mensen hun carrière vier jaar 'op slot moeten zetten' om een voltijd ALO-opleiding te kunnen doen. Want daarmee los je het tekort niet op."

2 tot 4 jaar

Werkgevers zijn dus blij met de nieuwe duale ALO-opleiding, als de kwaliteit van de opleiding is gewaarborgd. Want hoe zit dat eigenlijk: 2 tot 4 jaar? Kan dat een volwaardige ALO-opleiding zijn?

ALO Duaal opleidingscoördinator Ben Maas (li) en werkgever Sjoerd Rietjens van Ecsplore

Ben Maas: "Dit is de meest gestelde vraag en ik kan er volmondig 'ja' op zeggen. Duaal gaat meer over de opleidingsvorm dan over de leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn namelijk exact hetzelfde als die van de voltijd ALO-opleiding. Dit houden we ontzettend scherp in het oog bij de samenstelling van het curriculum. Maar de wijze van opleiden is anders. Dit komt doordat de doelgroepen die we hiermee aanspreken bijna allemaal al een bepaalde mate van scholing en ervaring hebben in bijvoorbeeld het lesgeven aan kinderen en jongeren of het in beweging brengen van groepen. Daarom draaien we de route om. We zeggen ze niet welke stappen ze moeten volgen, maar vragen hen: wat heb jij als student-werknemer nodig om jouw bevoegdheid aan te tonen? Duaal is dus écht anders dan de voltijd-opleiding die vooral gericht is op de 17-jarige havo-ist. Daarnaast hangt het van de competenties en ervaring van de persoon af hoe lang je over ALO Duaal zult doen. Een net afgestudeerde mbo'er is praktisch soms bekwaamder dan een hbo'er, maar heeft misschien net meer begeleiding en intervisie nodig. Iemand met goed ontwikkelde studievaardigheden die al twaalf jaar zelfstandig lesgeeft kan weer wat sneller door de opleiding heen. Ook de overlap in universele leeruitkomsten bepaalt de snelheid van het traject. Wij schatten in dat ongeveer de helft van onze studenten de ALO Duaal opleiding in twee jaar kan

Werkgever, opleiding en student werken samen in een driepartijen-overeenkomst

voltooien. Tegelijkertijd is niet uit te sluiten dat iemand juist meer dan vier jaar nodig heeft."

Samen opleiden

Het nieuwe ALO Duaal is een echte co-creatie van Fontys en het werkveld. Maas: "Er moest iets gebeuren. De HAN en Windesheim hebben al een goede alo-deeltijdopleiding, maar hier in Zuid-Nederland was geen alternatief op de voltijd alo beschikbaar. Bovendien merkten we dat een deeltijdopleiding niet voor iedereen geschikt is, omdat werken en leren dan juist losstaan van elkaar. Daarom ontstond het idee voor een duale alo-opleiding. De afgelopen twee jaar hebben we dit idee uitvoerig in diverse gezamenlijke bijeenkomsten en ontwerpessies besproken en fijngeslepen met regionale sportbedrijven en andere betrokken organisaties en werkgevers in Brabant, Zeeland en Limburg. Waaronder Ecsplora."

Rietjens: "We zaten steeds samen aan de tekentafel. Een hele brede samenwerking. Ook buiten de sessies om hadden we veel contact. Het is een heel stevig commitment van onderwijs en werkveld om samen op te leiden en een passende omgeving te creëren waarin de student-werknemer kan groeien." Maas: "Zo wordt het dual opleiden een gezamenlijke verantwoordelijkheid, want dat is het ook. We zetten dit commitment door in een driepartijen-overeenkomst die de student, werkgever en de opleiding samen aangaan voordat de student-werknemer met ALO Duaal start. Hierin staan heldere afspraken over het onderwijstraject, de leeromgeving op de werkplek, het lesgeven en onderwerpen zoals communicatie, intervisie en begeleiding. Samen zorgen we ervoor dat onze student-werknemers in een passende omgeving en optimale

ALO Duaal is een echt antwoord op de enorme vraag vanuit het werkveld naar meer bevoegde LO-docenten

omstandigheden terechtkomen waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.”

Begeleiding

Ook voor de duale alo-opleiding geldt dat een student-werknemer na het behalen van 180 studiepunten zelfstandig voor de klas mag staan. Wie begeleidt de student?

Maas: “Een LIO-er is onder voorwaarden bevoegd om les te geven. Maar we kunnen niet om het feit heen dat er in Nederland al veel onbevoegden voor de klas staan. Dus daarom kunnen wij ook niet van een werkgever eisen dat een student-werknemer elke les door een alo-opgeleide docent wordt begeleid, want dat is simpelweg niet mogelijk. Wij hanteren twee hoofdscenario's. In het eerste scenario loopt een student-werknemer mee met een LO-docent met alo-bevoegdheid. Daarnaast heeft deze student intervisie met een schoolopleider. In het tweede scenario is de student-werknemer iemand die al jaren onbevoegd lesgeeft op een school, omdat er nu eenmaal geen alo-bevoegde docent op die school is. We kunnen dan dus niet eisen dat de student-werknemer met een alo-docent moet meelopen. In dat geval moet de student worden begeleid door een schoolopleider die wel alo-bevoegd is. In de praktijk zal een student-werknemer van ALO Duaal altijd worden begeleid door een werkplekbegeleider en een

schoolopleider. Onze voorwaarde is dat in ieder geval één van de twee begeleiders LO-bevoegd is.”

Het gaat lukken

Ben Maas en Sjoerd Rietjens zijn vol vertrouwen dat ALO Duaal een succes zal zijn. Nu al krijgen zij veel positieve reacties van geïnteresseerde potentiële studenten en werkgevers. “Wij zijn erg positief”, aldus Rietjens van Ecsplare. “Deze nieuwe flexibele manier van opleiden past perfect bij het werken en leven van de doelgroep. Door het behalen van de bevoegdheid vergroot je je kansen, omdat je breder inzetbaar bent. Als wij door deze opleiding elk jaar een aantal plekken kunnen vullen zijn we dik tevreden.”

Ben Maas van Fontys gaat uit van een volle klas vanaf september '25. “Ik ben

ervan overtuigd dat we hiermee een bijdrage leveren en invulling geven aan de behoefte van zowel werkveld als doelgroep en daarmee voldoen aan onze opdracht als onderwijsinstituut. Maar bovenal dat we hiermee een wezenlijke bijdrage leveren aan het welzijn in onze samenleving. In dit geval kinderen goed leren bewegen, op weg naar een leven lang bewegen.” ●

Meer weten over ALO Duaal?

Kijk op de website www.fontys.nl/aloduaal
Ben jij werkgever en heb je belangstelling om te participeren in dit opleidingstraject, neem dan contact op met Ben Maas via b.maas@fontys.nl

► FOR SOCIETY

Contact

pieter.cornelissen@fontys.nl
Pieter Cornelissen is werkzaam als sr. consultant marketing & communicatie op Fontys Sport en Bewegen

Foto's

Copyright Fontys

Kernwoorden

ALO DUAAL, duale alo-opleiding, werken en leren, lerarentekort